

बदलत्या हवामानात आंबा पिकाची घ्यावयाची काळजी

कोकणात नोव्हेंबर ते फेब्रुवारी या कालावधीत हापूस आंब्याला सर्वसाधारणतः तीनवेळा मोहोर येतो, दर मोहोराच्या बहराला हवामानाच्या बदलानुसार किड व रोगांचा प्रादुर्भाव आढळून येतो. मात्र या किड अथवा रोगांची तिब्रता त्यांच्या वाढीसाठी हवामानाचा बदल किती पोषक आहे यावर अवलंबून राहते. अलीकडच्या काळात थंडीचे प्रमाण वाढले असल्यामुळे पुन्हा पुन्हा मोहोर येणे आणि जून्या मोहोराला धरलेल्या कैरीच्या दांडीच्या बूधांतून मोहोर येण्याची शक्यता आहे ज्याला इंग्रजीत रिकरंट फ्लॉवरींग (Recurrent flowering) असे म्हणतात. हे टाळण्यासाठी विद्यापीठाच्या शिफारसीनुसार ५० दशलक्ष भाग (ppm) तिब्रतेचे जिब्रेलीक आम्लाचे द्रावण फवारावे. या वाढ पोषक संप्रेरकाचे १५ दिवसांच्या अंतराने दोन फवारे द्यावेत. त्याच बरोबर ढगाळवातावरण आल्यास, तापमानात अचानक वाढ झाल्यास तुडतुड्याचे प्रादुर्भाव वाढू शकते.

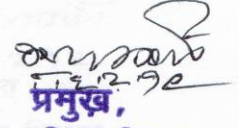
कोकण विभागामध्ये बहुतांश ठिकाणी जानेवारी महिन्यामध्ये न्युनतम तापमानामध्ये सलग घट झाल्यामुळे आंबा पुर्नमोहोराची प्रक्रिया आढळून आलेली आहे. परंतु सद्यस्थितीमध्ये तापमानामध्ये वाढ झाल्यामुळे थंडीचे प्रमाण कमी झाले आहे. अशा परिस्थितीमध्ये आंबा पिकावर फुलकिडींचा प्रादुर्भाव वाढण्याची शक्यता आहे. तसेच खाडीपट्ट्यातील बागांमध्ये वाढते आर्द्रतेच प्रमाण व ढगाळ हवामानामुळे मोहोरावस्थेत तसेच नुकतीच फळधारणा झालेल्या आंबा बागांमध्ये तुडतुडे या किडीचा तसेच भुरी व करपा या रोगांचे प्रमाण वाढण्याची शक्यता आहे. तरी आंबा बागायतदारांना विनंती आहे की, आंबा बागांचे वेळोवेळी सर्वेक्षण करून किड व रोगांची आर्थिक नुकसानीची पातळी ओलांडली आहे का याची पहाणी करून किड व रोगनिहाय उपायोजना कराव्यात.

मोहोरावरील फुलकिडींच्या व्यवस्थापनासाठी डायमेटोएट ३० टक्के प्रवाही १ मि.ली. किंवा ३५ टक्के प्रवाही फॉझेलॉन १.५ मि.ली. प्रति लीटर पाणी या प्रमाणात कीटकनाशकाची फवारणी करावी तसेच फळांवरील फुलकिडींच्या व्यवस्थापनासाठी स्पिनोसॅड ४५ टक्के प्रवाही ०.२५ मिली किंवा थायोमिथॉक्झाम २५ टक्के ०.२ ग्रॅम प्रति लीटर पाणी या प्रमाणात फवारणी करावी. (सदर कीटकनाशके लेबल क्लेम नाहीत). बदलत्या हवामानामुळे ढगाळ व पावसाळी वातावरण निर्माण झाल्यास तुडतुडे व भुरीचे प्रमाण वाढण्याची शक्यता आहे. तुडतुड्यांनी आर्थिक नुकसानीची पातळी

ओलांडली असल्यास व्यवस्थापनासाठी ब्युप्रोफेझीन २५ टक्के प्रवाही २ मिली किंवा लॅमडा सायहेलोथ्रीन ५ टक्के प्रवाही ०.६ मिली प्रति लिटर पाणी या प्रमाणात घेऊन फवारणी करावी.

भुरी रोगाच्या नियंत्रणासाठी ५ टक्के हेक्झाकोनॅझोल ०.५ मि.ली. किंवा पाण्यात विरघळणारे ८० टक्के गंधक २ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून वापरावे त्याचबरोबर करपा रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी कार्बेन्डॅझिम १२ टक्के + मॅन्कोझेब ६३ टक्के हे संयुक्त बुरशीनाशक १ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे.

वाढत्या तापमानामुळे आणि घटत्या आद्रतेमुळे आंबा फळांची गळ वाढू शकते ते कमी करण्यासाठी विद्यापीठाच्या शिफारशीनुसार (उपलब्धतेनुसार) १५० ते २०० लिटर पाणी १५ दिवसांच्या अंतराने ३ ते ५ वेळा द्यावे आणि १ टक्का पोर्टेशिम नायट्रेट या पोषक द्रव्याची कैरी, वाटाणा, गोटी आणि सुपारी एवढी फळे असताना फवारणी करावी.

प्रमुख,

उद्यान विद्या विभाग,
डॉ.बा.सा.कोकण कृषि विद्यापीठ
दापोली जि.रत्नागिरी